

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๒๖ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

สรุปข้อเท็จจริง

๑. พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้แจ้งต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๔ กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด และที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งประชุม ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลกำแพงนคร อำเภอกำแพงนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ดังกล่าว ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นชอบและได้แจ้งให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงทราบแล้ว รวมทั้งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ และ นครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงว่าดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร

๓. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ได้รับหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง และมีการจัดประชุมใหญ่สามัญ ในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวจริง รวมทั้งได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง

๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๗ คน ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ นางวราภรณ์ กุลสติ นางพวงทิพย์ ระวัง นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นายสุวรรณ คชเชนทร์ และนางอนงค์ รักษากิจ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญที่บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐ กว่าคน และไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุมจากพรรคแต่อย่างใดและผู้มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมบางราย (นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง และนางอนงค์ รักษากิจ) ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

๕. เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเพิ่มเติม เนื่องจากผลการตรวจสอบดังกล่าว ยังปรากฏข้อเท็จจริงไม่ชัดเจน

๖. เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม อีกครั้งหนึ่ง โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๒ คน ได้แก่ นางเฟื่อน พุ่มด้วง นางจิรา คชเชนทร์ นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเนิดสม นางสาวเต๋อ เอียงม่วง นางจามจรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกสร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสงัด สาริชา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค ศักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริชา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญะมณีหยุด และนางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก

๗. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอประธานกรรมการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้พรรคการเมืองเห็นจริงเพิ่มเติมว่า ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเป็นสมาชิกพรรคผู้เห็นจริง มีหนังสือเข้าร่วมประชุมใหญ่หรือไม่ อย่างไร ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ทุกคนได้เข้าร่วมประชุมใหญ่ และลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองหรือไม่ อย่างไร มีการจัดประชุมใหญ่ตามวัน เวลา และสถานที่ระบุไว้ในรายงานการประชุมหรือไม่ อย่างไร ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง

๘. เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ พรรคผู้เห็นจริงได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พรรคผู้เห็นจริงได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๗ และต่อมามีปัญหาเกิดขึ้นภายในพรรค เช่น เรื่องที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เลขานุการพรรคพ้นตำแหน่ง กรรมการบริหารพรรคยื่นหนังสือลาออกจำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เป็นผลทำให้การจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้เห็นจริงเป็นอย่างไรไปอย่างรีบเร่ง ประกอบกับพรรคมีประสบการณ์น้อย ไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับพรรค จึงขอจัดประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับพรรคด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

๙. สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติได้นำเรื่องการจัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้เห็นจริง เข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมติที่ประชุมมีความเห็นว่า พรรคผู้เห็นจริงจัดประชุมใหญ่วิสามัญพรรคผู้เห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเห็นควรเสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้เห็นจริง

๑๐. ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดว่า ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมือง และสาขาสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยข้อบังคับพรรคผู้เห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๕ และ ข้อ ๗๐ กำหนดไว้ว่า การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรค ในกรณีที่มีสาขาพรรค สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ข้อเท็จจริง

ที่ได้จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้แจ้งเห็นจริงปรากฏว่า ผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๓ คน ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ และนายสุวรรณ คะเชนทร์ ให้ถ้อยคำ สอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญ ณ สถานที่ดังกล่าว แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากบ้านเลขที่ดังกล่าวไม่สะดวก ในการจัดประชุมใหญ่ เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๐ กว่าคน และผู้ที่มี ทยชื่อที่ปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คน ประกอบด้วย นายวิทวัส คชเชนทร์ นางเดือน พุ่มด้วง นางจิรา คะเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางอนงค์ รักษากิจ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเนิดสม นางสาวเต๋อ เอียงม่วง นางจามจรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวคารุณี เพ็ชรมาก นางเกสร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสังัด สาริชา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค ศักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริชา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญา มะณีหมุด และ นางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่ สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง จึงมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๘๕ คน ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓๐ กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญมีจำนวน น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๑๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบ พรรคผู้แจ้งเห็นจริง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยโดยให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องทราบ พร้อมกับส่งสำเนาคำร้องให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงในฐานะผู้ถูกร้อง เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือแจ้ง

พรรคู้แจ้งเห็นจริงได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญตามคำชี้แจงฉบับวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า พรรคู้แจ้งเห็นจริง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ และได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ขณะที่ยังไม่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้เกิดความขัดแย้งกันทางความคิดในคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งผู้รักษาการหัวหน้าพรรคได้ทำหนังสือประชุมใหญ่สามัญพรรคู้แจ้งเห็นจริงให้เป็นไปตามเวลาที่ระเบียบข้อบังคับพรรคกำหนดด้วยความรีบเร่งและไม่ชำนาญระเบียบข้อกฎหมายต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับคณะกรรมการการบริหารพรรคู้แจ้งเห็นจริงทั้งหมด ๑๘ คน มีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือการศึกษาในระดับขั้นต่ำหรือเป็นชาวบ้านเสียส่วนมาก ทำให้ความคิดอุดมการณ์ในทางการเมืองแตกต่างกันจนเป็นผลทำให้เกิดความขัดแย้งกันเป็นระยะ ๆ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และเกิดความผิดพลาดในระเบียบข้อกฎหมายหลายครั้ง แต่ได้รับความยืดหยุ่นชี้แนะจากคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งในระดับจังหวัดและส่วนกลางเป็นอย่างดี เพราะฉะนั้น พรรคู้แจ้งเห็นจริงจึงขอยอมรับมตินายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคู้แจ้งเห็นจริงโดยพรรคู้แจ้งเห็นจริงไม่มีข้อโต้แย้งในข้อกล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวก่อเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๖๘ “การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกของพรรค ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกพรรคที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค”

ข้อ ๗๐ “ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๘ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุมในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

ข้อ ๗๒ “กิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่เท่านั้น

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค
- (๓) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค
- (๔) รับรองงบการเงินประจำปีของพรรค
- (๕) กิจการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติและประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด”

ประเด็นการวินิจฉัย

มีกรณีให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๘ พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งเป็นผลให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด ต่อมาพรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญของพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งประชุม ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงว่าดำเนินการไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหรือไม่แล้วปรากฏว่าไม่มีการประชุมใหญ่สามัญ ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากบ้านเลขที่ ๕ ไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่ เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐ กว่าคน และผู้มีลายมือชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คนไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก จากข้อเท็จจริงดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงจำนวนไม่ถึงหนึ่งร้อยคน จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคฯ ข้อ ๗๐ ซึ่งกำหนดให้การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม พรรคผู้แจ้งเห็นจริงยอมรับข้อเท็จจริงตามคำร้องขอให้ยุบพรรคของนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยไม่มีข้อโต้แย้งในข้อกล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติได้ว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้จัดประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ มีสมาชิกมาประชุมไม่ถึงหนึ่งร้อยคนไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๗๐ จึงถือว่าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้
ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ